

CONCEPTVERSLAG van de vergadering van de statencommissie Ruimte en Groen, gehouden op 9 oktober 2006 in het Provinciehuis te Utrecht

Aanwezig:

Dhr. M. van de Groep (voorzitter), mw.mr. J.G.J. Kamp (gedeputeerde), dhr.drs. J.P.J. Lokker (gedeputeerde), dhr.dr. R. Bisschop (SGP), dhr.drs. W.J. Bos (PvdA), dhr.ir. D. v.d. Burg (VVD), mw. L.C. Dekkers-Raadsen (CDA), mw. P. Doornenbal-van der Vlist (CDA), dhr.drs. C. de Heer (ChristenUnie), dhr. S.J. Klarenbeek (VVD), dhr. J.F.M. Kloppenborg (GroenLinks), dhr. A.T.A. Koopmanschap (GroenLinks), mw. J.C. Kramer (PvdA), dhr. J.R. Ploeger (D66), dhr. mr. J.G.M. Reerink (PvdA), dhr. J.L.N. Schreurs (PvdA), dhr.drs. R.E. de Vries (D66) alsmede dhr.ir. B.A. Witteman (SP);

Afwezig met kennisgeving:

Dhr. C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), dhr.drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA), dhr. P. Seldenrijk (CDA),

Van ambtelijke zijde aanwezig: dhr. L. Graafhuis (griffier, gedeeltelijk), dhr. H. Schoen (adjunct-griffier, gedeeltelijk) en mw. W. Voorneman-Rikkers (verslag).

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom. De berichten van verhindering worden doorgenomen.

2. Ingekomen stukken

a. ***Brief van Wijkcommissie Boomstede betreffende hoogspanningsmasten park Maarssenbroek.***

De voorzitter deelt mede, dat zich hiervoor insprekers hebben gemeld. Hij geeft mevrouw Hoedjes en de heer Raadsheer in eerste instantie het woord.

De heer Raadsheer, namens de Wijkcommissie Boomstede, zet uiteen dat de verzwaring van de hoogspanningleiding noodzakelijk is wegens de voorgenomen sluiting van een elektriciteitscentrale te Utrecht, de toename van de handel in elektra en het toegenomen verbruik. De verzwaring houdt in dat de voorziening (masten en kabels) volledig moet worden vervangen. Dit zal zich eens in de 50 jaar voordoen. Het is nu dan ook een unieke gelegenheid beleid te voeren. De volgende 50 jaar is dit alleen in de marge mogelijk. Beleid houdt voor de Wijkcommissie Boomstede in dat de nieuwe lijnen ondergronds worden aangelegd aan de westzijde van de A2. Waarom de westzijde:

1. het gebied is nog onbebouwd;
2. de lijn moet uiteindelijk aansluiten op de Tenetlijn, die aan de westzijde ligt;
3. Utrecht is degene die de centrale sluit;
4. de kosten zullen lager zijn dan aan de Maarssense kant.

Waarom ondergronds:

1. om gezondheidsaspecten, minder straling en minder reactie op het fijnstof;
2. direct onder de lijnen wordt nu gerecreëerd en veel gesport;
3. de leveringszekerheid; minder kans op kabelbreuken ten gevolge van ijzel;
4. esthetische aspecten; het aantal kabels aan de masten neemt toe en de masten worden hoger, hetgeen minder fraai is.

De capaciteit van de lijn neemt met een factor 9 toe. De investeringen ten opzichte van een bestaande situatie zullen niet met die factor 9 toenemen (hooguit met een factor 3).

De gemiddelde kostprijs per getransporteerde Kwh neemt af, hetgeen zeer gunstig is voor Eneco.

De Wijkcommissie pleit voor een iets minder gunstige variant omdat gezondheid geen prijs kent.

Mevrouw Hoedjes, namens het Actiecomité Hoogspanning Maarssen, zet uiteen dat inmiddels een algemeen aanvaard gegeven is dat bovengrondse hoogspanningsleidingen door hun elektrische en magnetische velden schadelijk zijn voor de gezondheid. Het is bekend dat spelende kinderen bij de kinderboerderij, de speeltuin, de tennisbaan en de sportvelden niet vroegtijdig moeten worden belast met elektrostress.

Nog niet zo lang is bekend, dat de combinatie van fijnstof (van de A2) en de hoogspanningsleidingen nog veel gevaarlijker is en vooral over een veel groter oppervlak verspreid wordt. Fijnstof is al een probleem van formaat, maar deze fijne stofdeeltjes worden ook nog eens elektrisch geladen doordat zij door de wind door het elektrisch veld van de hoogspanningsleidingen worden gedreven. Daardoor blijven ze plakken in het lichaam en richten daar onherstelbare schade aan. Hierbij moet worden gedacht aan Kanker, Astma, Leukemie, Hartfalen en depressiviteit.

De enige juiste oplossing voor dit probleem is het ondergronds aanbrengen van de hoogspanningsleidingen. Dit kan in de visie van het Actiecomité via twee tracés. Het ene door middel van gestuurde boring onder de wijkparken van Maarssenbroek. Het andere aan de overkant van de A2 op Utrechts grondgebied. Het nadeel van de eerste optie is dat er op 3 à 4 plaatsen bovengronds gekomen moet worden hetgeen grote schade geeft voor het toch al niet zo grote park. Daarbij kost het erg veel geld. De optie van de overkant is heel veilig en simpel aan te leggen omdat hier braakliggend en nog te ontwikkelen terrein is. De kosten voor dit tracé worden geschat op € 4 miljoen tegenover de € 10 miljoen die worden genoemd bij de gestuurde boring aan Maarssenbroekse kant.

Het Actiecomité pleit ervoor geen geld te verspelen en ervoor te zorgen dat de gemeenten Maarssen en Utrecht in goed overleg besluiten tot ondergrondse aanleg van de hoogspanningsleidingen aan de westzijde van de A2. Het zou te gek zijn indien een goede oplossing voor iedereen geblokkeerd wordt door een gemeentegrens. Het Actiecomité verzoekt de provincie dan ook invloed uit te oefenen op de gemeenten Utrecht, Maarssen en Breukelen om een gezonde oplossing te realiseren.

De heer Witteman verzoekt mevrouw Hoedjes om een nadere toelichting ten aanzien van de door haar genoemde bedragen.

De heer Kloppenborg informeert of de reacties van de gemeenten en GS al bekend zijn.

De heer Reerink sluit zich aan bij de vraag van GroenLinks.

Mevrouw Hoedjes antwoordt dat de € 10 miljoen is berekend door Eneco; de € 4 miljoen heeft het Actiecomité zelf gedestilleerd uit verschillende rapporten o.a. het rapport van Veenendaal. Het is heel lastig een juist bedrag te noemen omdat Eneco daarover totaal geen informatie wil geven. Het Actiecomité verwacht dat € 4 miljoen een goede schatting is. Bij de € 3 miljoen die Eneco noemt voor bovengrondse leidingen plaatst het Actiecomité een kanttekening.

Er is sprake van overleg met de gemeente Maarssen. In groot comité vindt ca. een keer per maand een overleg met de wethouder plaats. Met de gemeente Utrecht heeft nog geen overleg plaatsgevonden. Het enige contact dat heeft plaatsgevonden is tussen de wethouders van Maarssen en Utrecht. Daarin is echter gesproken over het verplaatsen van de masten naar de overzijde van de A2, hetgeen niemand wil. Uit de eerste brief van de gemeente Utrecht kan worden opgemaakt, dat de gemeente in ieder geval niet tegen ondergronds aanleggen is, maar dat de gemeente het te duur vindt.

Met de provincie is nog geen contact geweest. Spreekster heeft wel op de website gelezen dat een commissie wil dat over 30 jaar alle bovengrondse leidingen ondergronds gaan.

De voorzitter informeert vervolgens of de commissie over deze brief bespreking wenst.

De heer Witteman is van mening dat, indien er duidelijke twijfels zijn over mogelijke gezondheidsproblemen, dit eerst goed moet worden onderzocht. Voorts acht spreker het gewenst dat de meerkosten voor het aanleggen van de leidingen ondergronds aan de westzijde goed door Eneco in beeld worden gebracht, zodat op basis daarvan een afgewogen beslissing kan worden genomen.

Desgevraagd door voorzitter antwoordt spreker dat de rol van de provincie op dit moment in eerste instantie faciliterend zou moeten zijn in de zin van te trachten partijen om de tafel te krijgen.

De heer V.d. Burg memoreert dat de VVD over dit onderwerp ca. 4 maanden geleden schriftelijke vragen heeft gesteld. Spreker stelt voor het antwoord van GS af te wachten, alvorens hierover al dan geen inhoudelijke discussie te voeren.

De heer De Heer memoreert in aanvulling op het betoog van de VVD dat de heren Van Kranenburg en Reerink vorig jaar januari in een notitie hebben voorgesteld in algemene zin te kijken naar het probleem van hoogspanningsmasten. Spreker stelt voor dit onderwerp als zodanig samen met Commissie WEM op te pakken.

De heer Kloppenborg memoreert dat in dit kader al enkele kaders zijn gesteld in het Streekplan. Op zich bestaat de wenselijkheid de leidingen ondergronds aan te leggen. GroenLinks sluit zich aan bij de suggestie van de VVD met de aanvulling dat daarbij dan wel de mogelijkheid van ondergronds aan de andere kant wordt betrokken.

De heer Reerink steunt de suggestie van de VVD met het aanvullend verzoek aan GS niet alleen antwoord te geven op de situatie in Maarssen maar tevens te herijken of het beleid in algemene zin wellicht nogmaals moet worden bekeken.

De voorzitter concludeert dat de Commissie zich kan vinden met het voorstel van de VVD aangevuld met het verzoek verwoord door GroenLinks en de PvdA de discussie niet alleen te beperken tot Maarssen. Op voorstel van spreker wordt besloten de thans voorliggende brief van de Wijkcommissie en het betoog van de insprekers thans voor kennisgeving aan te nemen en vervolgens te betrekken bij de toekomstige bespreking.

De heer Lokker zegt toe het vorenstaande te zullen doorgeven aan de verantwoordelijk gedeputeerde, zodat hiermee in de beantwoording rekening kan worden gehouden.

De voorzitter zegt toe dat dit punt op de toezeggingenlijst zal worden opgenomen zodat in de volgende vergadering naar de voortgang kan worden geïnformeerd en hieraan een datum kan worden gekoppeld. Spreker bedankt de insprekers tot slot voor hun komst en inbreng.

b. *Brief van Bestuur Regio Utrecht betreffende reactie op onderzoek bouwstagnatie*

Deze brief wordt voor kennisgeving aangenomen.

c. *Brief van Utrechtse Natuur- en Milieuorganisaties betreffende de toestand van de Utrechtse natuur, n.a.v. Natuurbalans 2006.*

De heer Reerink stelt voor de NMU, conform haar verzoek, uit te nodigen voor een nadere toelichting.

De heer De Heer merkt op dat in januari de Natuurvisie op de agenda staat. De vraag is op welke moment de NMU het best kan worden uitgenodigd.

De heer Damen merkt op dat, indien bij het opstellen van de Natuurvisie draagvlak van alle partijen wordt voorgestaan, het gewenst is naast de NMU ook andere actoren uit het veld uit te nodigen.

De heer Lokker zet uiteen dat in de aanloop naar de Natuurvisie de verschillende organisaties zullen worden uitgenodigd om hun visie te geven. Wellicht is een en ander met elkaar te combineren in die zin dat de Staten, vroeger dan thans gepland, worden betrokken bij de discussie daarover. Hij stelt zich hierbij één gezamenlijke zitting voor waarin de opvatting van de diverse maatschappelijke partijen voor het voetlicht worden gebracht, een aanzet op grote lijnen van GS voorligt en de Staten de gelegenheid krijgen daarop te reageren.

De voorzitter stelt vast dat de Commissie zich in deze aanpak kan vinden. Het vorenstaande zal schriftelijk aan de NMU worden bericht.

- d. Ter vergadering wordt een brief van de Stad Utrecht uitgereikt betreffende het resultaat van het Bestuurlijk overleg inzake gebiedsonderhandelingsdocument Vitaal Platteland.*
Deze brief wordt betrokken bij de behandeling van agendapunt 7.

3. Vaststellen van het verslag van 4 september jl.

Het verslag van de vergadering van de commissie REG d.d. 4 september jl. wordt vastgesteld.

4. Mededelingen en rondvraag gedeputeerden

- De heer Lokker heeft geen mededelingen behoudens die ter vergadering zijn uitgereikt (Minisymposium Faunabeheer provincie Utrecht en een vertrouwelijke mededeling). De voorzitter geeft aan dat, indien de Commissie behoefte heeft aan behandeling van de vertrouwelijke mededeling, dit kenbaar kan worden gemaakt en daarvoor desgewenst een besloten vergadering zal worden belegd.
- De heer De Heer memoreert dat in een vorige vergadering is gesproken over de proeftuin Groen rond de stad naar aanleiding van een advies van de Raad voor het Landelijk Gebied. Spreker informeert naar de stand van zaken.
De heer Lokker antwoordt dat hierover met Amersfoort is gesproken. In het kader van de groen/blauwe structuur rond Amersfoort kan Amersfoort proeftuin zijn. Getracht zal worden een en ander handen en voeten te geven middels een realisatieovereenkomst.
- Mevrouw Doornenbal vestigt de aandacht op de situatie in de polder Groot Mijdrecht Noord. Zij heeft vernomen dat het gesprek met de bewonersgroep toch niet kan worden hervat, omdat GS niet aan de 4 eisen van de bewonersgroep wilden voldoen. Spreekster kan zich dit bij 3 eisen voorstellen, maar vraagt zich af of niet tegemoet had kunnen worden gekomen aan de belangrijkste eis, het vervangen van de voorzitter. Zij informeert hoe een en ander is gelopen en of deze 'starre' houding van de provincie een soepel verloop van dit proces in de toekomst in de weg kan staan.
De heer Lokker heeft begrepen, at de Klankbordgroep is ingesteld. Hem is niets bekend over strubbelingen met betrekking tot het vervangen van de voorzitter. Spreker zal die vraag doorspelen naar de verantwoordelijk gedeputeerde.
- De heer Reerink memoreert dat het IPO teleurgesteld heeft gereageerd op het bericht van het Kabinet dat € 35 miljoen zou worden gestopt in een tiental projecten in het Veenweidegebied zou worden gestopt. Het IPO stelt dat dit veel te weinig is en de bodem is weggeslagen onder een reeks concrete plannen voor het Groene Hart. Spreker heeft begrepen dat dit niet alleen slaat op de FES-claim voor het Veenweidegebied maar ook op andere subsidiedelen ten aanzien van het Groene Hart. Verzocht wordt om een nadere toelichting.
De heer Lokker licht met betrekking tot de projecten in het kader van de FES-claim toe, dat door de Stuurgroep De Venen een bedrag van € 200 miljoen is geclaimd. Daarvan is € 140 miljoen toegekend. De eis van het Ministerie daarbij is dat het geld alleen vrijkomt als sprake is van projecten die FES-waardig zijn. De provincie moet derhalve nu met een reeks projecten komen. Omdat de provincie al een aantal projecten op de plank heeft liggen, is op verzoek van de provincie € 35 miljoen van de € 140 miljoen al geactiveerd.
Door de Stuurgroep Groene Hart is een Uitvoeringsprogramma opgebouwd, waarvan de totale ambitie ca. € 1 miljard is. Daarvan is inmiddels een derde deel gedekt. Gelet op de ambities van het Rijk met het Nationaal Landschap, het Groene Hart in het bijzonder, was de hoop dat de Kamer meer werk zou maken van de financiële vertaling van de ambitie. Dat is niet gebeurd. Dat betekent dat op de korte termijn wel een aantal projecten gewoon doorgang kan vinden, hetgeen de eerstkomende jaren in beslag neemt. De Staten hebben nadrukkelijk aangegeven dat Rijksverantwoordelijkheid met Rijksgeld moet worden gefinancierd. Indien de

provincie dit anders wil, leggen GS dit eerst voor aan de Staten. Een en ander zal ook nog in het kader van de Agenda Vitaal Platteland aan de orde komen.

- De heer De Vries deelt mede dat de PvdA, SP en D66 zijn benaderd door de eigenaar van het historische schip 'De Blauwschuit' op de Vecht. Hij is, kort nadat tussen PS en GS goede afspraken waren gemaakt over hoe hiermee in de toekomst zal worden omgegaan, wederom benaderd door de provincie met het verzoek om weg te gaan. Spreker informeert of dit de wijze is waarop GS uitwerking gaan geven aan de uitspraak van PS en de vastgestelde aangepaste regeling.

Mevrouw Kamp deelt mede dat haar over het vorenstaande niets bekend is. Na het debat met de Staten heeft spreekster nog niet met de ambtenaren gesproken over hoe nu verder. Zij zal dit morgen doen. De Commissie kan er vanuit gaan, dat de gemaakte afspraken zullen worden uitgevoerd.

5. Verslag Ruimtelijk Beleid 2005/Jaarrapportage MAP-streekplan

In verband met de afwezigheid van de heer Ekkers wordt op voorstel van de voorzitter besloten de behandeling van dit onderwerp uit te stellen tot de volgende vergadering.

De heer De Vries verzoekt daarbij de Voortgangsrapportage III strategische uitvoeringsprojecten MAP-streekplan (mei tot augustus 2006) te betrekken.

De heer Reerink ondersteunt dit voorstel, maar verzoekt dan wel – conform eerdere toezegging in algemene zin – om toezending van het stuk in kleur.

De heer De Heer vraagt zich af of het verstandig is het Vverslag in combinatie met een actuele Voortgangsrapportage te behandelen, omdat het in dat geval een dubbel doel krijgt. Thans is slechts de vraag of het Verslag compleet is.

De voorzitter onderschrijft het betoog van de heer De Heer. Dit betekent dat de onderwerpen afzonderlijk zullen worden geagendeerd. Voor agendapunt 11 betekent dit dat hierover vooraf vragen dienen te worden gesteld. Voorts zegt spreker toe dat de Commissie een nieuwe exemplaar (in kleur) zal ontvangen van de Voortgangsrapportage.

6. PS-voorstel Gebiedsvisie Vechtstreek

De heer Brendan McCarthy licht toe, dat in de afgelopen maanden hard is gewerkt om verschillende partijen in het gebied te spreken over hun wensen, de problemen en de kansen die ze zien. Dat is op verschillende manieren geïnventariseerd. Op basis daarvan is een slotanalyse opgesteld, dat de basis is voor de ontwikkelopgave die in de stukken terug te vinden is. De ontwikkelopgave is het kader voor de Gebiedsvisie die verder wordt ontwikkeld en dus ook het kader waar een Stuurgroep verder mee aan de slag gaat.

Met betrekking tot de recente ontwikkelingen zet spreker uiteen dat er een Bestuurlijk Overleg Vechtstreek is, het Vechtplatform onder voorzitterschap van de burgemeester van Loenen. Daarin zijn de bestuurders van de verschillende gemeenten, het waterschap en de twee provincies vertegenwoordigd. Overeengekomen is dat zij hun activiteiten overhevelen eerdergenoemde Stuurgroep. Het Bestuurlijk Overleg Vechtstreek heeft ook een breed overleg waarin de gemeenten, de provincies, het waterschap maar ook de verschillende maatschappelijke organisaties in de Vechtstreek vertegenwoordigd zijn. Die komt a.s. zaterdag bij elkaar. Hierin zal de Ontwikkelopgave worden voorgelegd en naar aanleiding daarvan een aantal vragen worden gesteld.

Ter voorbereiding op de eerste Stuurgroepbijeenkomst op 2 november onder voorzitterschap van de cvdK vindt een bijeenkomst van een externe Begeleidingscommissie plaats waarvoor overheden en maatschappelijke organisaties zijn uitgenodigd. Aan hen zullen dezelfde vragen worden voorgelegd. De 1^e bijeenkomst van de startfase is de vergadering van de Stuurgroep. Aan de Stuurgroep zal worden gevraagd de prioriteiten in de Ontwikkelopgaven aan te geven.

De heer Bisschop had verwacht vandaag iets meer te horen over de Ontwikkelopgaven.

De voorzitter antwoordt dat in het bij de agenda gevoegde stuk de Ontwikkelopgaven (algemeen, thematisch) zijn verwoord. In de toelichting door de heer Brendan McCarthy is aangegeven hoe dit verder moet worden verfijnd.

De heer Witteman informeert hoe de 2^e Vechtbrug hieruit gaat rollen. Met betrekking tot de financiën wordt een kwart miljoen euro uitgetrokken. De SP gaat er vanuit dat het een kwestie van vestzak – broekzak is.

De heer De Heer deelt mede, dat de CHRISTENUNIE dit een prima project vindt en hierover geen vragen heeft.

De heer Kloppenborg deelt mede dat het een mooi project is. Wel valt op dat het tijdspad erg ambitieus is. GroenLinks pleit wel voor ruimte voor een echte dialoog met het gebied. Bewoners moeten wel de ruimte krijgen in ideeën in te brengen. In het stuk staat dat er zorgen zijn over de mandatering op gemeentelijk niveau. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Inhoudelijk is een en ander behoorlijk kernachtig geformuleerd. Het valt op dat de aanzet, die vanuit de VVD en de PvdA, is geleverd wat summier is weergegeven. Belangrijk is met name ook het recreatieve element. De thematische opgave nr. 4 is erg op de auto geformuleerd. GroenLinks vraagt in deze ook aandacht voor het sluipverkeer in het gebied. Voorts zij opgemerkt dat Verkeer en Vervoer meer is dan auto's zoals de fietser, de wandelaar en het OV.

De heer Ploeger sluit zich aan bij het betoog van voorgaande sprekers voor wat betreft de opmerking over het tijdspad en de inbreng van bewoners in het gebied. D66 is voorstander van het oprichten van een nieuwe organisatiestructuur. Geïnformeerd wordt of dit inderdaad het geval zal zijn.

De heer Bos deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij de vragen van GroenLinks. In aanvulling daarop informeert spreker naar de positie en de rol van de Vechtplassencommissie. Het is spreker bekend dat deze commissie niet tevreden is met haar huidige rol in dit project. De PvdA pleit voor een zelfde positie en rol als het Utrechts Landschap in de Heuvelrug. Overwogen kan worden de Vechtplassencommissie als vaste adviseur deel te laten uitmaken van de Stuurgroep.

Het tijdspad is zeer kort. In dit tijdspad moet in de visie van de PvdA ruimte worden geboden voor creatieve activiteiten, ateliers o.i.d. De PvdA staat hiermee niet voor het tijdspad te verlengen. Echter, indien het in de loop van het proces op grond van de inhoud noodzakelijk blijkt meer ruimte te creëren heeft de PvdA hier geen moeite mee. Voorts gaat spreker er vanuit dat de Commissie REG in de loop van het proces als de projecten zich hebben ontwikkeld een begroting krijgt met een indicatie van de kosten van het totaal.

De heer V.d. Burg deelt mede dat de VVD zich voor wat betreft de opmerkingen over de planning en het draagvlak in het gebied aansluit bij GroenLinks en de PvdA. Op het moment dat de inhoud en het proces worden verstoord door de planning, moet ruimte worden gegeven daarvan af te wijken. Het is van belang dat gaandeweg het proces voldoende draagvlak is in het gebied. Daarvoor wordt aandacht gevraagd. In het voorstel is een aantal thematische ontwikkelingsopgaven genoemd. In de aangenomen motie in mei is ook een aantal kaders opgenomen. Een aantal van deze kaders ziet de VVD niet terug in de thematische ontwikkelopgaven (o.a. de water- en bodemkwaliteit en het Vechtse bouwen). Verzocht wordt de kaderstelling, zoals die in de motie in mei is neergelegd, te leggen naast de thematische ontwikkelopgaven en hetgeen mist alsnog mee te nemen.

Mevrouw Dekkers merkt op dat het voorstel in de visie van het CDA het gevolg is van het GS-besluit en de aangenomen motie één Visie en één Vechtstreek. Het CDA is van mening dat het een goede uitwerking is van de motie en heeft veel vertrouwen in de loop van het proces onder leiding van de gedeputeerde en de heer Brendan McCarthy, die ook het project van de Grebbelinie heeft getrokken. Met betrekking tot de voorzittersrol gaat het CDA er vanuit dat straks de nieuwe cvdK voorzitter zal worden.

Ook het CDA hecht eraan, dat het gebied zelf veel aan het woord wordt gelaten. In fase 1 wordt gesproken over enkele sleutelfiguren in de Vechtstreek. Dat is erg vaag. Verzocht wordt dat te vermijden. In de algemene ontwikkelopgave zou de Belvédère Vechtvisie als uitgangspunt moeten gelden. Tevens wordt verzocht aan te geven wat de NHW en het Vechtplatform zijn.

Mevrouw Kamp bevestigt dat de planning strak is. Spreekster stelt voor de planning als uitgangspunt te hanteren. Indien de planning op grond van goede argumenten niet wordt gehaald, komt spreekster hierop nader terug.

Met betrekking tot het draagvlak merkt zij op dat het een gebied betreft waar de bewoners zeer mondig zijn. Er zijn verschillende groeperingen die zich bekommeren om het wel en wee van het Vechtgebied. Het is van belang dat draagvlak bestaat voor hetgeen qua uitvoering wordt voorgestaan. Spreekster onderschrijft dat er ruimte moet zijn om te sonderen en te kijken of er nog andere zaken zijn die in het gebied een rol spelen en die in de Visie een plek zouden moeten krijgen. Bekeken zal moeten worden hoe daaraan vorm kan worden gegeven. Een zo breed mogelijk draagvlak is het uitgangspunt. Alles zal worden ingezet om dat te realiseren. Het vorenstaande is ook als zodanig gecommuniceerd naar het gebied.

Met betrekking tot de financiën licht spreekster toe dat de € 250.000 is bedoeld voor het trekken van het proces. Wat uiteindelijk de realisatie van de Visie zal kosten, zal nog moeten blijken. Evenals bij de Grebbelinie het geval was, moet veel worden gerealiseerd. Het zal derhalve om een groot bedrag gaan. In de loop van de tijd zal dat achtereenvolgens moeten worden gerealiseerd. Een eerste aanzet kan echter wel worden gegeven. Voorts zal aan de hand van een prioritering moeten worden aangegeven welk project het eerste zal worden aangepakt. Daaraan zal een financieel plaatje worden gehecht.

Het sluipverkeer is één van de probleempunten in het gebied. Dat zal zeker betrokken moeten worden in het kader van Verkeer en Vervoer.

Ook spreekster is ervan overtuigd dat de Vechtplassencommissie goed ideeën heeft en dat zij nodig zijn voor het draagvlak in het gebied. Zij zullen daarin ook een belangrijke rol spelen. Overigens is het zo dat ook in dit stadium al een aantal keren overleg heeft plaatsgevonden met de Vechtplassencommissie.

De water- en bodemkwaliteit zijn onderwerpen die in het kader van het RPV worden aangepakt. Deze onderwerpen zitten in de kaders die gesteld zijn in de motie. Daaraan zal aandacht worden besteed. Conform het verzoek van de VVD zal nog een keer worden bekeken of nog andere onderwerpen uit de motie ontbreken.

Met enkele sleutelfiguren wordt gedoeld op de Vechtplassencommissie, maar ook op o.a. de KvK, de LTO, het Recreatieschap.

De heer Bisschop memoreert dat de milieuopgaven nog niet zijn opgenomen. Hij informeert wat dit betekent indien het onderhavige voorstel wordt vastgesteld.

Mevrouw Kamp antwoordt dat de milieuopgaven er in haar visie wel in zitten. Zij memoreert te hebben toegezegd dat de aangenomen motie er nog een keer naast zal worden gelegd en indien blijkt dat er zaken ontbreken deze alsnog zullen worden meegenomen.

De heer Brendan McCarthy voegt hieraan toe dat de check heeft plaatsgevonden maar niet expliciet is gemaakt. Hij zegt de desbetreffende informatie voor de Statenvergadering toe.

Desgevraagd door de heer Kloppenborg over de zorgen over de mandatering op gemeentelijk niveau licht mevrouw Kamp toe dat de provincie in de Stuurgroep gemeentelijke medewerkers wil hebben die voldoende zeggingskracht hebben.

De voorzitter concludeert dat de Commissie de toegezegde nadere informatie afwacht.

7. PS-voorstel vaststelling gebiedsonderhandelingsdocument Agenda Vitaal Platteland i.a.v. leden van de Commissie WEM en ZCW

De heer Damen deelt mede, dat de VVD zich in deze vergadering beperkt tot een aantal algemene opmerkingen en vragen en voorts op dit onderwerp zal terugkomen in de Statenvergadering.

Algemeen

Geconcludeerd wordt dat correct is gereageerd op de VVD-motie. Een aantal zaken is toegelicht en verduidelijkt m.n. als het gaat om de opsomming van de projecten, de invulling van het ILG-Akkoord en de planning en het tijdsplan van de projecten.

Er is echter nog een aantal gevraagde zaken zoals de integraliteit, afstemming met het Reconstructieplan en Streekplan en de gevraagde ontschotting niet naar tevredenheid van de VVD ingevuld en laat nog teveel onduidelijkheden zien met alle gevolgen van verlies van draagvlak. Daarvoor moet worden gewaakt.

De uitvoering van de projecten mag wat de VVD betreft nog meer gestoeld zijn op de wijze waarop het Reconstructieplan wordt uitgevoerd. Wel zal zorgvuldig moeten worden omgegaan met de samenstelling van de Stuurgroep in de zin dat alle partijen erbij betrokken zijn.

Het smart formuleren behoeft nog de nodige verbetering. Indien over drie jaar wordt geëvalueerd moeten de piketpalen van tevoren duidelijk zijn.

Met betrekking tot de financiën heeft de VVD nog steeds niet het gevoel dat de provincie vanuit het Rijk voldoende beleids- en sturingsvrijheid heeft. Indien het Rijk de provincie een aantal verplichtingen oplegt en de provincie op dat moment niet voldoende middelen ter beschikking heeft en toch wil uitvoeren, moet zij de vrijheid hebben de prioriteiten aan te passen.

Het grootste gevaar blijft de onzekerheid over de beschikbare middelen. De VVD zal hierop nader terugkomen in de Statenvergadering.

De VVD hecht eraan te memoreren dat het afgelopen jaar uitvoerig is gediscussieerd over de Landbouw Structuur Versterking. Om daarvoor draagvlak te krijgen moet niet worden getornd aan de overeengekomen € 5,3 miljoen. De VVD vindt dit bedrag niet terug in het stuk.

Inhoudelijk

De VVD staat op het standpunt dat een betere afstemming moet komen met het Reconstructiegebied. Er zijn 5 gebieden aangewezen, waarin soms al 2 gebiedsgerichte projecten zitten. In het kader van de afstemming is van belang dat geen financiële middelen worden gebruikt voor doelen die in deze gebieden al zijn vastgelegd. Indien sprake is van een extra target, moet daarvoor extra geld komen.

Spreker heeft moeite met het feit dat op blz. 2 van het stuk wederom staat dat de agrarische sector de grote vervuiler is in het Landelijk Gebied. In dat kader wordt steeds gesproken over vermessing, verzuring en verdroging. De afgelopen maanden heeft ook de Raad van het Landelijk Gebied aangetoond dat niet alleen die sector de veroorzaker is en dat die sector in de afgelopen 3 – 4 jaar een buitengewone positieve bijdrage heeft geleverd om de vervuiling te bestrijden. Spreker pleit ervoor eens wat minder negatief over de agrarische sector te schrijven.

In het stuk staat veelvuldig dat vooralsnog wordt uitgegaan van medefinanciering (o.a. op blz. 3 en 4). Spreker memoreert complimenten te hebben uitgesproken over het verloop en de uitvoering van het Reconstructieplan. Wel verzoekt de VVD de gedeputeerde de verantwoordelijk gedeputeerde in Gelderland nog nadrukkelijker te wijzen op de gekozen uitvoering. De VVD heeft geconstateerd dat Utrecht sneller en beter loopt en dat de afstemming tussen Utrecht en Gelderland onvoldoende is.

Er wordt steeds gesproken over de benodigde financiën. De VVD heeft er meerdere malen op gewezen dat er ook andere middelen zijn die kunnen worden gebruikt voor het realiseren van de doelen. Hierbij kan worden gedacht aan Ontwikkelingsplanologie, verhandelbare ontwikkelingsrechten, ook het RO-spoor is van groot belang. De VVD mist dit in het stuk en vraagt hiervoor aandacht.

In het PS-voorstel 2006 REG 18 dat in de Statenvergadering wordt behandeld staat 25 – 30% bijdrage vanuit het gebied. Spreker informeert waarop dat percentage is gebaseerd.

Op blz. 8 van het stuk staat het tussentijds schuiven van budgetten. Dat wordt in de visie van de VVD te gemakkelijk vastgesteld. Indien blijkt dat een bepaald project niet binnen een bepaald tijdsplan kan worden uitgevoerd, betekent dat daarvoor geen ambitie is. Een en ander kan o.a. te maken hebben met het feit dat de RO-procedure te lang op zich laat wachten. De VVD pleit ervoor hierbij de nodige zorgvuldigheid te betrachten. Wellicht is het voor de realisatie noodzakelijk procedures te vereenvoudigen dan wel te versnellen.

De heer Schreurs deelt mede dat de PvdA zich thans beperkt tot enkele algemene opmerkingen en vragen.

AVP is een project dat volgens de PvdA gericht is op uitvoering. Het stuk is dan ook gelezen met de gedachte dat de uitvoering vanaf volgend jaar een succes moet gaan worden.

De PvdA realiseert zich dat dit na het Koersdocument slechts een volgende stap is in het hele proces dat in december pas is afgerond. Verwacht wordt derhalve dat de volgende stukken wat concreter zullen zijn en wat meer smart geformuleerd, zoals in de motie is genoemd.

De gekozen systematiek voor het verdelen van de beperkte middelen en het creëren van draagvlak van onderop zijn in de visie van de PvdA goed. Het is goed om te lezen dat de partners enthousiast zijn over de aanpak. Een succesvolle uitvoering staat of valt in de visie van de PvdA bij commitment van de partners in het gebied.

Met betrekking tot de € 180 miljoen die over de hele AVP periode als provinciaal geld moet worden ingezet informeert de PvdA of dit geld, indien het voorliggende besluit in de Staten wordt vastgesteld, ook voor 7 jaar vastligt. Geïnformeerd wordt of het niet logischer dit geld in de Begroting 2007, de Meerjarenbegroting en het Overdrachtsdocument voor de volgende periode vast te leggen.

In het stuk staat dat de Stuurgroepen de uitvoering coördineren. De uitvoering wordt door de bestaande Gebiedscommissies gedaan. Geïnformeerd wordt welke concrete instrumenten de Stuurgroepen in handen hebben om de coördinatie op een goede manier uit te voeren. De PvdA sluit zich in deze aan bij het betoog van de VVD de Stuurgroepen conform het Reconstructiemodel stevig op te tuigen. Voorts wordt geïnformeerd wie de samenstelling van de stuurgroepen bepaalt, welke mensen daarvan deel uitmaken en of PS hierop nog invloed hebben.

Mevrouw Doornenbal deelt mede dat het CDA zich in grote lijnen kan aansluiten bij de opmerkingen van de VVD.

Er zijn twee stukken ontvangen. Het ene stuk is gericht op het Onderhandelingsdocument tussen de ambtelijke organisatie van de provincie en die van het Rijk. Het andere stuk betreft het gebiedsonderhandelingsdocument. Het CDA pleit voor een schematisch overzicht van de geldstromen, welk doel wordt daarmee bereikt en op welk punt PS in beeld komen.

Wat het CDA betreft mag de prioriteitsaanduiding meer liggen op het agrarisch grondgebruik. In die zin sluit het CDA zich aan bij het betoog van de VVD over de Agrarische Structuurverbetering. De Reconstructieaanpak heeft in de visie van het CDA alleen zin op het moment dat de samenstelling klopt. Verzocht wordt om nadere informatie over de samenstelling van de Gebiedscommissies. Voor het overige komt het CDA op dit onderwerp terug in de Statenvergadering.

De heer De Vries geeft aan een aantal detailvragen te hebben en een algemene vraag met betrekking tot het Rapport van de Algemene Rekenkamer die over EHS het een ander heeft gezegd, dat wellicht consequenties heeft voor het AVP.

In de eerste plaats hecht spreker eraan zijn waardering uit te spreken over de wijze waarop met dit onderwerp is omgegaan. De Commissie is in de aanloop hiernaartoe veelvuldig geïnformeerd hetgeen geholpen heeft om goed grip te krijgen op deze materie.

Bij de voortgangsrapportage zit een protocol. De vraag is hoe aan de Commissie REG wordt gerapporteerd over de voortgang, zodat kan worden getoetst of de gestelde doelen worden bereikt dan wel op schema liggen.

Met betrekking tot de indeling in de gebieden informeert spreker of Vechtstreek Oost bij Utrecht Midden is gepositioneerd conform het besprokene in het woordvoerderoverleg.

Spreker heeft begrepen dat de Heuvelrug ervoor pleit primair natuur te noemen en secundair sociale/economische ontwikkelingen. Geïnformeerd wordt of die wens is gehonoreerd.

De EU-gelden gaan een rol spelen bij de financiering van de plannen. Onder verwijzing naar diverse artikelen in de pers verzoekt D66 de gedeputeerde te bevestigen dat de provincie geen nieuwe dan wel oude lijken tegenkomt wanneer een start wordt gemaakt met dit plan.

Bij de Bestuursovereenkomst wordt opgemerkt, dat het Rijk in mei 2007 en definitieve stand van verplichtingen geeft; de provincie neemt de verplichtingen echter al in januari 2007 over. Geïnformeerd wordt naar de risico's.

In het Rapport van de Algemene Rekenkamer staat dat de EHS moeilijk valt af te rekenen. De vraag is hoe hiermee wordt omgegaan in het kader van de afspraken met het Rijk, of hiermee niet een onaanvaardbaar risico wordt genomen en of ook niet in aanloop naar het afsluiten van de Bestuursovereenkomst daarop een aanscherping moeten worden gepleegd.

D66 sluit zich aan bij het betoog van de VVD over het particulier natuurbeheer. Ook de Algemene Rekenkamer geeft aan dat daarmee op dit moment nog te weinig gebeurt dan wel dat de realisatie daarvan achterloopt. In de Staten is afgesproken dat hierop een groot accent zal worden gelegd bij het realiseren van de EHS. Geïnformeerd wordt hoe hiermee zal worden omgegaan.

De heer Koopmanschap sluit zich in de eerste plaats aan bij het verzoek van het CDA ten aanzien van een overzicht met betrekking tot de financiële verplichtingen. Spreker heeft geprobeerd naast het geld ook grip te krijgen op de vraag waar nu de controlerende, kaderstellende rol van de Staten ligt. Vanuit het Rijk wordt een overeenkomst afgesloten met de provincie waarbij geld, een aantal voorwaarden, prestaties en een aantal risico's worden benoemd. Bij die prestaties wordt aangegeven dat de verplichtingen die voortvloeien uit de beide Meerjarenprogramma's van Rijk en provincie 1 op 1 worden overgenomen voor wat betreft de verplichtingen. Voor wat betreft de risico's wordt aangegeven dat de provincie een inspanningsverplichting heeft ten aanzien van het geld van derden maar dat dit onverlet laat de afgesproken prestatie. Dat betekent dat het risico, als er onverhoopt minder geld binnenkomt, bij de provincie ligt. Daarom ook is het van belang dat goed wordt ingeschat of de raming van inkomsten van derden klopt. Indien de hele verplichting bij de provincie ligt, gaat de provincie dit doorverdelen naar de verschillende gebieden. Spreker hoopt in dat geval dat de risico's 1 op 1 worden overgenomen door de gebieden. Dat ziet hij echter niet in het stuk terug. De vraag is in hoeverre er risico's bij de provincie achterblijven en hoe de Staten daarover worden geïnformeerd. Aangegeven wordt dat sprake is van een prioriteitenlijst. In dat kader is GroenLinks blij met de brief van de gemeente Utrecht. Daaruit blijkt dat het zo kan zijn dat in de prioriteitenlijst iets niet staat opgenomen. GroenLinks pleit ervoor voordat een start wordt gemaakt met een nieuw systeem een nulmeting wordt gedaan waarin wordt vastgelegd wat de verplichtingen zijn, daarbij een onderscheid makend tussen keiharde verplichtingen en ambities die mede door de provincie zijn onderschreven. Op basis van de nulmeting kan worden bekeken wat later wellicht zou kunnen verschuiven. Het Rijk maakt prestatieafspraken met de provincie, waarbij voor het Rijk een zwaar kaderstellende rol ligt. Vervolgens worden met de verschillende gebieden afspraken gemaakt over de realisatie. Geïnformeerd wordt hoe GS in dit kader de kaderstellende en controlerende rol van PS zien. GroenLinks sluit zich aan bij de vraag over het vooraf smart formuleren. Dat geldt zowel voor de afspraken met het Rijk als met de gebieden.

GroenLinks stemt in met ontschotting maar niet voor de al gemaakte afspraken.

Het valt GroenLinks op dat in de Rijksregeling een optie wordt opgehouden voor projecten die eventueel wat trager verlopen in de tijd. Opgemerkt wordt dat in dat geval geld tijdelijk bij het Groenfonds kan worden geparkeerd. Diezelfde parkeermogelijkheid vindt GroenLinks niet terug als het gaat om de gebiedsovereenkomsten. GroenLinks acht dat wel van belang.

De heer De Heer deelt mede, dat de ChristenUnie de basis- en beleidsvariant aan de magere kant vindt. De ChristenUnie vraagt zich af of niet meer geld moet worden gestoken in deze AVP vooral omdat het gat tussen de ambities en de beleidsvariant nog heel groot is. Een groot deel van de Rijksdoelen zijn feitelijk ook de provinciale doelen. Juist de komende jaren staat de provincie voor enorme operaties ten aanzien van het Landelijk Gebied. Indien nu wordt geïnvesteerd, heeft men daar lang plezier van en heeft het ook groot effect. Geïnformeerd wordt hoeveel geld de buurprovincie in de AVP steken.

Ten aanzien van de beleidsvariant wordt voorgesteld het geld dat hierin in het verleden is gestoken er nu ook weer in te steken. Geïnformeerd wordt of hierbij de trendmatige verhoging niet moet worden meegenomen. Zeker indien vanuit Utrecht en Amersfoort geluiden worden gehoord dat in het kader van 'Groen rond de stad' het gat tussen de ambitie en het geld dat daarin wordt gestoken heel groot is. De ChristenUnie is zich er tegelijkertijd van bewust dat het geld niet altijd het probleem is, maar vaak ook allerlei procedures.

De ChristenUnie sluit zich aan bij de vragen over de rol van PS. Juist omdat scherp moet worden geprioriteerd wil de ChristenUnie dat PS betrokken worden bij de keuzes die worden gemaakt. Bij de Voorjaarsnota is over de Landschapsfondsen een motie aangenomen. De resultaten zouden vandaag worden voorgelegd. Dit is niet gebeurd, hetgeen de ChristenUnie betreurt omdat dat dit juist een instrument is om geld vanuit de regio te mobiliseren, te mixen met provinciaal geld en dat nog eens te verdubbelen met Europees geld.

De heer Witteman memoreert dat gevraagd wordt in te stemmen met de voorlopige. Bestuursvereenkomst. Gesteld wordt dat de definitieve versie niet inhoudelijk zal verschillen van de onderhavige versie. Spreker verzoekt de gedeputeerde dit te bevestigen. In de toelichting op de Bestuursvereenkomst staat in punt 2.3 de vrijheid van handelen binnen het totale budget en dat de provincie, indien zij niet in staat blijkt van derden een hogere bijdrage te verwerven, zich moet inspannen financiering van elders te vinden. Daaruit zou een inspanningsverplichting volgen, hetgeen ook is verwoord in bijlage 3. Daarnaast staat echter ook een resultaatverplichting, hetgeen iets anders is dan een inspanningsverplichting. Het risico daarbij is dat de provincie, indien het geld van derden niet wordt gevonden, wel opdraait voor het totale resultaat. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

De heer Bisschop deelt mede dat de SGP zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van de VVD. Spreker hecht eraan enkele punten te onderstrepen. In het kader van de aanpak van de uitvoering is ook in een eerder stadium de Reconstructiemethodiek nadrukkelijk genoemd. De SGP vraagt hiervoor aandacht. Tegelijkertijd is het van belang om enerzijds gelden, zoals die nu in dit stuk worden benoemd, als een soort geormerkt geld te beschouwen maar binnen de gebiedsniveaus enige flexibiliteit en verschuivingsmogelijkheden onder ogen te zien. Dat kan in de visie van de SGP de uitvoering ten goede komen. De financiën zijn niet toereikend om de ambities waar te maken. Spreker sluit zich aan bij de vraag van de VVD waar de 25 – 30% cofinanciering op is gebaseerd, hoe realistisch dat is en welke instrumenten er zijn die in die sfeer een bijdrage zullen gaan leveren. Het gaat wellicht niet alleen om contanten maar ook om diensten en taken die anderen uitvoeren. Het niet realiseren van de cofinanciering betekent een risico voor de provincie. Verzocht wordt om een nadere toelichting. In algemene zin merkt spreker op dat gepleit kan worden voor het opplussen van de ruim € 800 miljoen. De vraag is of het Provinciaal Bestuur voldoende personele capaciteit heeft om de ambities ook waar te maken.

Het verheugt de heer Lokker dat de commissie positief is over de wijze waarop een en ander is aangepakt. De gang van zaken is voortdurend richting de Staten teruggekoppeld en in de Statenvergadering kan een belangrijke stap worden gezet in aanloop tot het tekenen van een definitieve Bestuursvereenkomst en de Gebiedsovereenkomsten. De Staten hebben een royale rol gespeeld. Niet alleen in de kaderstellende documenten die al zijn aangenomen (Streekplan, WHP) maar ook heel specifiek in de richting van het Koersdocument is door de Staten een aantal zaken aangegeven waarmee GS in de onderhandeling met het Rijk en de gebieden rekening moeten houden. Spreker heeft toegezegd de Staten een helder beeld te geven van hetgeen er nog aan schort. De ChristenUnie geeft aan, dat een en ander nogal mager is. GS leggen niet voor niets aan de Staten een scenario voor waarin de ambities, die minimaal kunnen worden waargemaakt, zijn vastgelegd. Dat zijn

de zaken waartoe het Rijk i.c. de provincie zich juridisch heeft verplicht. Dat is geënt op het bedrag van € 180 miljoen en de provinciale- en Europese cofinanciering. In de loop van de tijd zijn echter wat hogere ambities geformuleerd. Spreker wil PS voorleggen of zij bereid zijn op grond van hetgeen historisch gezien wordt geïnvesteerd in het Landelijk Gebied een zelfde bedrag voor de komende periode te investeren. Het Landelijk Gebied is kostbaar. Hierbij gaat het om het Groene Hart, de positie van de landbouw, een agrarisch cultuurlandschap van de eerste orde. Indien de provincie het van belang acht dat niet alleen over stedelijke gebieden wordt gesproken maar juist ook over het Landelijk Gebied als domein van de provinciale beleid is dat een rechtvaardiging van het feit dat PS daarin goed willen investeren.

Desgevraagd door de heer Damen licht spreker toe, dat op dit moment wordt geprogrammeerd op de middelen die de provincie zeker heeft. Er is echter veel meer nodig en dat dwingt een gebied ook te prioriteren. Indien PS ruimere middelen beschikbaar willen stellen, zal zo'n gebied ook ruimer kunnen programmeren. Op dit moment is aan de gebieden gevraagd projecten en plannen in te dienen onder de meegegeven condities. Het is aan PS dat wat royaler toe te delen. Spreker begrijpt dat dit lastig, maar ook uitdagend om nu een keer financieel gezien een uitspraak te doen over het eigen politieke graf heen. Ook het Rijk heeft dat gedaan in de Meerjarenbegroting en heeft gemeend, indien een contract wordt aangegaan voor 7 jaar, ook voor 7 jaar de middelen beschikbaar te moeten stellen. Een en ander zal in het overdrachtsdocument worden geregeld en dat wordt per begroting beschikbaar gesteld. Dat geldt ook voor het Rijk. De bedoeling is dat de bereidheid wordt uitgesproken dat meerjarig in het Landelijk Gebied voor een bepaald bedrag wordt geïnvesteerd. Er is geld tekort voor de Rijksdoelen m.n. als het gaat om de Nationale Landschappen en Groen om de Stad. Dat is door het Rijk erkend. Er is ook aangegeven dat het vorenstaande in het overdrachtsdocument naar het volgende Kabinet zichtbaar wordt gemaakt.

Er moet rekening worden gehouden met het feit dat de provinciale financiën in de komende Kabinetsperiode onder druk zullen komen te staan. Spreker dringt er bij PS dan ook op aan het royaal zijn binnen de eigen provinciale doelstellingen te tonen.

Terecht is opgemerkt dat de Reconstructiemethode werkt. Als gevolg hiervan lopen de desbetreffende provincies voorop in de AVP. Het is nadrukkelijk de bedoeling de bottom up benadering verder inhoud te geven en de maatschappelijke organisaties in brede zin te betrekken bij de uitvoering. Dat is ook de reden dat voorgesteld wordt gebruik te maken van de bestaande commissies, die zijn ingewerkt, en die de opdracht te geven de uitvoering te regelen. Dat gebeurt via een prestatiecontract met afrekenbare doelen dus smart geformuleerd.

Spreker noemt de stuurgroepen liever afstemmingsoverleg op gebiedsniveau waarop de gebiedscommissies bij elkaar komen en zich buigen over de wijze waarop het verder wordt georganiseerd. De inzet moet zijn om het geld op tijd te beschikken.

De heer Damen is van mening dat het in dat geval geen trekkingsrecht moet worden genoemd.

De heer Lokker zet uiteen dat de verdeling, die de gebieden hebben gekregen aan middelen, op dit moment indicatief is. Dat is op grond van ingediende plannen en projecten. Het is de bedoeling dat PS dat nauwkeurig kunnen volgen en kunnen herprioriteren indien dit noodzakelijk blijkt te zijn.

De Landbouw heeft een belangrijke plaats in dit programma. Wel moet men zich hierbij realiseren dat, als het gaat om de Rijksdoelen (ILG-budget), het voornamelijk gaat om natuur, natuurrealisatie, natuur en landschap, milieu. De landbouw heeft een eigen Ondernemingsprogramma bij Rijk en provincie.

Dat zal voor de PS-vergadering nog even helder worden geschetst om te controleren of het bedrag dat in totaal voor de Landbouwstructuurversterking en de landbouw ook is besteed en bestemd.

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de heer Damen merkt spreker op dat in het kader van de Taskforce Landinrichting duidelijke afspraken zijn gemaakt over de afronding. De gelden zullen zichtbaar worden gemaakt. In het kader van de Landinrichting is ook vastgesteld dat het geld dat specifiek daaraan moet worden besteed.

Er is veel tijd geïnvesteerd in het nagaan van de stand van verplichtingen die het Rijk is aangegaan en de provincie overneemt. Daarover zal nauwgezet worden gerapporteerd.

Op het moment dat de Minister aangaf onvoldoende middelen te hebben voor de Rijksdoelen en ambities heeft de provincie aangegeven meer beleidsruimte te willen om tussen budgetten te schuiven. Wanneer er drastische verschuivingen zullen moeten plaatsvinden vanwege het benutten van middelen zal dit worden voorgelegd aan de Staten.

Met betrekking tot EHS licht spreker toe dat steeds heel concreet hectares zijn aangekocht, ingericht en worden beheerd. In die zin is in dit plan ook precies aangegeven om hoeveel hectares het gaat en welke doelstellingen de provincie binnen de EHS wil realiseren. Wel is bekend dat op dit moment in het kader van het Habitatbeleid een discussie plaatsvindt of met het huidige beleid nog wel aan de slag moet worden gegaan. Dat kan wellicht leiden tot herbegrenzing van de EHS. Dat heeft echter meer te maken met het op een slimme manier proberen natuurgeld in te zetten in het Landelijk Gebied dan dat volgens een heel strak schema en normen wordt getracht de natuurdoelstellingen te bereiken. Ook daarin zal de nodige soepelheid worden betracht met in achtname van het vasthouden aan het einddoel, zij het dat dit door gebrek aan middelen in de tijd iets naar achteren zal verschuiven. Particulier natuurbeheer zou in het algemeen wat achterlopen op de ambities die door het Rijk zijn aangegeven. Door haar aanpak loopt de provincie Utrecht echter voorop. De provincie blijft daarop de komende jaren ook flink inzetten en hoopt dat de kwaliteit die nodig is voor het beheer ook door particulieren kan worden bereikt zeker als het gaat om de landgoederen die daarin een behoorlijke traditie hebben.

De vraag terzake de gebiedsindeling of Vechtstreek Oost bij Utrecht Midden is gepositioneerd zal nog voor december worden beantwoord. Getracht wordt tot een zo slim mogelijke gebiedsindeling te komen die ook werkt. Daarbij zal de Reconstructiemethodiek worden gevolgd. Gelderland heeft een iets andere opvatting over de aanpak. Spreker handhaaft de aanpak van Utrecht, omdat gebleken is dat dit werkt. Indien de desbetreffende provincies in deze last van elkaar hebben, zal spreker er in Gelderland op aandringen de zaak te harmoniseren naar het Utrechts model.

De medefinanciering is belangrijk. Het percentage van 25 – 30% is genoemd op basis van ervaring. Dat is wat gebruikelijk door externe partijen wordt toegevoegd. In de Reconstructie is het zelfs 50%. Het kan derhalve ook nog per gebied verschillen. De provincie daagt partijen (waterschappen, gemeenten, andere organisaties) nadrukkelijk uit mee te investeren. Het blijft altijd maatwerk. Om zaken te realiseren zal alles met elkaar uit de kast moeten worden gehaald. Daar horen ook private partijen bij. Bij die mogelijkheden horen ook de Landschapsfondsen. Spreker memoreert zijn toezegging ten aanzien van het Landschapsfonds in Ark en Eemland. Daar is gekozen voor aansluiten bij initiatieven die lokaal of regionaal zijn ontstaan. Spreker hoopt dat in januari 2007 met een Gebiedsfonds zal kunnen worden gewerkt. Dat vereist nogal wat voorbereiding en bereidheid van mensen, naast de overheden, om daarin te investeren.

Ten aanzien van de leesbaarheid merkt spreker op dat sprake is van een buitengewone ingewikkelde materie. De Staten mag verwachten dat een en ander in het publieksdocument op een begrijpelijke manier wordt verwoord. In het kader van de onderhandelingen zal in het ambtelijk jargon moeten worden gesproken. Hij zegt echter toe via een schema dan wel een goed leesbare beschrijving te zullen proberen inzicht te geven in de middelen toegekend aan bepaalde doelen. Spreker weet niet of dit nog voor de Statenvergadering zal lukken. Voor december zal er in ieder geval een document liggen dat voor iedereen goed leesbaar is.

De voorzitter geeft de Commissie in tweede termijn het woord.

De heer Damen spreekt zijn waardering uit voor de beantwoording. Er resteert een aantal zaken waarop de VVD in de Statenvergadering nader terugkomt. Tot slot wacht de VVD de toegezegde aanvullende informatie met belangstelling af.

De heer Schreurs memoreert dat zijn vraag over de begrotingssystematiek nog niet is beantwoord. De PvdA mist de Stichtse Lustwarande in het stuk en heeft geconstateerd dat in diverse tabellen de optelsom niet klopt. Hiervoor wordt aandacht gevraagd.

Mevrouw Doornenbal vestigt de aandacht op blz. 9 met name de passage over de Polder Groot Mijdrecht. Daarbij wordt een bedrag genoemd van € 9 miljoen als een gemiddelde voor de nog te kiezen alternatieven. Verzocht wordt om een nadere onderbouwing.

Het CDA is voorts van mening dat de Landschapsfondsen verwerkt hadden moeten worden bij de provinciale plus. Hiervoor wordt aandacht gevraagd.

De heer De Vries vond de reactie op het Rapport van de Algemene Rekenkamer wat voorzichtig. Spreker acht het van belang dat op het moment dat de provincie in 2013 wordt afgerekend op het gevoerde beleid vanaf het begin duidelijk is waaraan men begint. Hij vraagt hiervoor nadere aandacht. Spreker memoreert nog geen antwoord te hebben gekregen op zijn opmerking over de Heuvelrug. Geïnformeerd wordt wat de bandbreedte is waarbinnen kan worden geschoven en op welk moment terugkoppeling naar de Staten plaatsvindt. Daarover zal een duidelijke afspraak moeten worden gemaakt.

De heer Koopmanschap informeert naar de kaderstellende rol van PS in het kader van de middelentoewijzing en de uitvoering van het AVP. Aangegeven werd dat het mogelijk is dat er mogelijk verschuivingen komen en de natuurdoelstellingen moeten worden bijgesteld. Geïnformeerd wordt of dit concreet betekent dat terugkomt in PS, alvorens hiertoe wordt besloten.

Spreker sluit zich aan bij de opmerking van de ChristenUnie dat het niet alleen gaat om het geld bij het realiseren van de projecten maar ook om procedures. Dat punt is ook aan de orde gekomen bij de woningbouwstagnatie. Spreker heeft hierop geen antwoord gehoord.

Aangegeven is dat de 20 – 30% risico een algemene inschatting betreft. Tussen Rijk en provincie is dat als risico benoemd waarbij de provincie toch resultaatverantwoordelijk blijft voor de inhoud die moet worden geleverd. Spreker memoreert dat gevraagd is of diezelfde voorwaarde ook door de provincie wordt gesteld richting de gebieden.

De heer De Heer memoreert zijn vraag over de beleidsvariant (blz. 6). Zijn pleidooi was dat er een stijgende trend in zit en of het niet zinvol is die trend door te tellen. De vraag is hoe een soort beleids+ variant zou uitpakken.

De heer Witteman memoreert dat de gedeputeerde heeft aangegeven dat de resultaten van particulier natuurbeheer best goed zijn. De natuur- en milieuorganisaties zijn echter een hele andere mening toegedaan en zeggen juist dat de effecten ver achterblijven bij de gemaakte verwachtingen.

De heer Bisschop merkt in aansluiting op de vraag van GroenLinks op graag een reactie te willen hebben op de vraag wat dit betekent voor de inzet van de provinciale menskracht.

De heer Lokker zet uiteen dat de Stichtse Lustwarande een project is in het kader van Agenda 2010. Met betrekking tot de cijfers vraagt spreker de Commissie enig krediet. Er is onder zeer hoge druk door het ambtelijk apparaat gewerkt. Voordat definitief wordt getekend, wordt alles nog nagerekend. Dat geldt ook voor het inzicht in de onderbouwing van Groot Mijdrecht Noord. Spreker zal informeren in hoeverre dit actualiteitswaarde heeft mede in relatie tot de eerdere vraag die door het CDA is gesteld. Met betrekking tot het Landbouwfonds is afgesproken dat het hier als pilot wordt ingevoerd als gevolg van de afzonderlijke motie. Hierover wordt aan de Commissie afzonderlijk gerapporteerd. De conclusie in het Rapport van de Algemene Rekenkamer heeft gevolgen voor de door de provincie op te stellen Natuurvisie. Spreker stelt voor die conclusie te betrekken in de discussie over de Natuurvisie. Het wordt maatwerk per gebied. Dat betekent dat bijvoorbeeld in het Heuvelruggebied veel meer zal worden ingezet op het realiseren van de natuurdoelstelling (Heuvelrug) en in het Kromme Rijngebied op agrarische structuurversterking. Spreker wil trachten hierbij de procedures en regelgeving te harmoniseren.

Op het moment dat wordt ingezien dat buiten de kaders van PS wordt getreden komen GS bij PS. Als de strikte regels die PS hebben gegeven belemmerend werken op de uitvoering van het doel als zodanig laat spreker de beslissing aan PS om dat anders te doen.

Wat Rijk en provincie met elkaar afspreken is dat de provincie staat voor de uitvoering van de Rijksdoelen. Indien de provincie met een gebied een contract sluit waarin het gebied doelen

formuleert, daarover maakt met de provincie en daarin provinciaal geld wordt gestoken moet de provincie het gebied daarop kunnen afrekenen. Het Rijk rekent de provincie af op hetgeen zij presteert; zo kan de provincie de gebieden afrekenen op de afgesproken prestaties. Als het op een of andere manier niet lukt binnen de gestelde termijn wordt overleg gevoerd over een mogelijke oplossing. Die afspraak is ook met het Rijk gemaakt.

Het verheugt spreker dat er een beleids+ variant komt. Het is waar dat er een zekere trendmatige verhoging is. Spreker wil de Staten voorstellen in de Statenvergadering een uitspraak te doen over de beleids+ variant en daarvoor te gaan. De beslissing is aan PS.

Als natuur- en milieuorganisaties zeggen dat het in het algemeen wat achter loopt met het realiseren van particulier natuurbeheer klopt dat, maar niet voor Utrecht.

De voorzitter rondt hiermee de discussie af.

8. PS-voorstel vaststelling van twee provinciale subsidieregelingen, in het kader van de overdracht van het 'Programma Beheer', als onderdeel van het ILG

Mevrouw Doornenbal merkt op dat het gaat om het overdragen van een taak van de LNV naar de provincie als onderdeel van het ILG, beleidsarm en dus alleen technisch en niet politiek. Bij die constatering wil het CDA het laten.

Mevrouw Kramer zet uiteen dat in de toelichting bij het Statenvoorstel staat dat het uitgangspunt van Rijk en provincie is dat beheerders en gebruikers van de regeling de eerste 2 jaar niets merken van de overdracht. Begin dit jaar heeft de PvdA een vraag gesteld over het uitblijven van de beschikkingen. De vraag is of het tempo van het Rijk ook door de provincie wordt overgenomen. De aanvraagformulieren voor agrarisch natuurbeheer blijken vrij ingewikkeld te zijn. Geïnformeerd wordt of de provincie voor eenvoudigere formulieren zorgt. Op 1 november wordt de regeling opengesteld omdat er 6-jarige contracten aflopen. Dit betreft een overgangsregeling voor 2 jaar. Geïnformeerd wordt wat voor contracten er afgesloten gaan worden vanaf 1 januari 2007. Indien dat ook 6 jarige contracten zijn is de vraag hoe hiermee wordt omgegaan in relatie tot 2009, het moment dat de definitieve regeling ingaat. Verzocht wordt om een nadere toelichting ten aanzien van het Cross Compliance waarin de huidige pakketten voor nestbescherming Weidevogels eruit zijn gehaald in verband met strijdigheid met Europese regelgeving. Geïnformeerd wordt hoe dit in de periode tot 2009 wordt opgelost.

De heer Klarenbeek deelt mede dat de VVD blij is dat de subsidieregeling SN en SAN naar de provincie gaan. De VVD vindt dat particulier initiatief en particuliere invulling van de mogelijkheden maximaal moet worden gestimuleerd. Wat betreft de EU sluit de VVD zich aan bij de vraag van de PvdA. De nieuwe regeling is nog vrij uitgebreid. De VVD pleit er nadrukkelijk voor deze zoveel mogelijk in te korten. Ten aanzien van het tijdspad wordt geïnformeerd wanneer de aanpassingen te verwachten zijn. In de toelichting wordt aangegeven dat een aantal subsidieplafonds voorkomt en dat de financiële middelen zouden kunnen worden overschreven. Als dat fout gaat, is de provincie wel verantwoordelijk. Binnen de provincie bestond de 'ruime jas regeling', waarmee overal in de provincie projecten konden worden gesteund. De vraag is of de 'ruime jas regeling' hiermee verloren gaat. Er is nu een loket particulier natuurbeheer. Geïnformeerd wordt waarom de nieuwe fte nodig is. In het stuk staat dat de taakstellingen voor particulier natuurbeheer niet lineair zullen worden gerealiseerd, omdat daarvoor landelijk een tempo van 500 ha/jr noodzakelijk is i.p.v de huidige 1200 ha/jr. 5000 ha. Voor een deel heeft dat te maken met afstemming in RO-zaken. Als dat nu beter gaat, hetgeen de VVD hoopt, is wel sprake van een financieel probleem. Weidevogelbeheer is uit de regeling geschrapt. Geïnformeerd wordt hoe dit probleem wordt opgelost.

De heer Bisschop merkt op dat de provincie in feite niet zoveel meer kan doen dan uitvoering geven aan de subsidieregeling. Interessant is het eigen beleid, dat per 1 januari 2009 kan worden gevoerd. Geïnformeerd wordt hoe de provincie op weg naar dat moment onderzoekt wat de beleidsmogelijkheden en eigen beleidsaccenten zijn.

De heer De Heer betreurt dat de provincies dit niet allemaal op dezelfde manier oppakken. Het moet voor de boeren en andere partners lastig zijn dat dit per provincie gaat verschillen. Gelderland doet niet mee. Spreker pleit ervoor dat Utrecht zich aanluit bij de meerderheid van de provincies. De ChristenUnie heeft er alle vertrouwen in dat het goed komt. Geïnformeerd wordt of onder de druk van de tijd het gevaar wordt gelopen dat schoonheidsfoutjes worden gemaakt.

De heer Kloppenborg deelt mede dat GroenLinks zich in grote lijnen aansluit bij de vragen van voorgaande sprekers. Uit de presentatie vorige week is gebleken, dat de laatste jaren sprake is geweest van een wat matige controle op de uitvoering en gaten in de boekhouding. Geïnformeerd wordt of dat de gaten ook worden overgenomen en niet wat extra's moet worden gedaan om dat te repareren. In bijlage 2 staat dat zeer veel wordt gemandateerd aan de Dienst Regelingen. Geïnformeerd wordt bij wie de bezwaar- en beroepschriften terecht komen.

De heer De Vries deelt mede, dat alle vragen van D66 zijn gesteld.

De heer Lokker zet uiteen dat de provincie geen gaten overneemt. Uitgezocht is of de verplichtingen, die het Rijk is aangegaan, ook in voldoende mate financieel zijn gedekt. De rekenexercitie heeft ertoe geleid dat er, naast dat de Rijksverplichtingen die volledig worden gedekt met de financiën die het Rijk ter beschikking heeft gesteld, ook nog redelijk wat vrije ruimte zal zijn. Er is voor gekozen het in twee slagen te doen om ervoor te zorgen dat de gebruikers geen last hebben van die overgang.

Vereenvoudiging van het systeem is van belang. Dit is buitengewoon ingewikkeld en dient zorgvuldig te gebeuren. Daarvoor zal voldoende tijd moeten worden genomen. De 2 jaar is daarvoor nodig en spreker zal de Commissie regelmatig rapporteren over de voortgang. Door de vereenvoudiging in het systeem te realiseren, ontstaan mogelijkheden voor de provincie zelf daarin wat meer te sturen met ingang van 2009. De contracten worden per 1 november gewoon voor 6 jaar afgesloten. Daarvoor is geld en ook de Minister heeft aangegeven garant te willen staan voor eventuele tekorten.

De Minister heeft aangegeven dat hij een probleem heeft met Brussel als het gaat om de lichte Weidevogelpakketten in het kader van de Cross Compliance op grond waarvan op dit moment niet meer kan worden verantwoord deze pakketten op te nemen in programmabeheer. Dat is geschrapt. Dat ontslaat de provincie nu niet van de verplichting te zoeken naar mogelijkheden om dat wel weer op te nemen in het pakket van maatregelen. Ook de provincie moet zich verantwoorden. Een heel groot deel wordt gefinancierd via Brussel. Het is derhalve van belang dat zodanige maatregelen in het pakket worden opgenomen waarvan mag worden verwacht dat ze effect hebben. Er vindt thans landelijk overleg plaats met de agrarische natuurverenigingen om dat onder te brengen in het hele systeem van groene diensten. Er is meer fte nodig. Zeker in het begin is extra menskracht nodig om een en ander goed op de rails te zetten. Dat is in het belang van de gebruikers. Spreker pleit ervoor de bescheiden menskracht beschikbaar te stellen. Het overgrote deel kan worden overgedragen aan de Dienst Regelingen w.o. alle bezwaar- en beroepschriften. Er is door het Rijk 6 fte extra beschikbaar gesteld. Spreker wil echter dat er ook een loket komt bij de provincie. De provincie heeft de verantwoordelijkheid en wil de mensen, die hier de aanvraag doen, goed kunnen bedienen. Indien de provincie ambitie heeft kost dat niet alleen middelen maar ook mensen.

De heer Damen merkt op enigszins sceptisch te zijn omdat ook DLG hierin een rol speelt.

De heer Lokker heeft begrip voor de scepsis maar hecht eraan op te merken dat de provincie in deze te maken heeft met de Dienst Regelingen. De provincie heeft de verantwoordelijkheid de aanvragen goed te beoordelen, zodat ze ook kans maken bij de Dienst Regelingen. De DLG is een andere poot van de uitvoeringsorganisatie van de provincie. Die gaat daar niet tussen zitten. Dat hoort ook bij die vereenvoudigingslag.

Gelderland heeft een en ander nogmaals goed bekeken, hetgeen morgen in GS wordt besproken. Spreker verwacht dat Gelderland niet de enige provincie wil zijn in Nederland die deze taak niet binnen het ILG wil overnemen.

De voorzitter concludeert dat de Commissie zich kan vinden in het onderhavige stuk en ermee instemt dat dit als sterstuk naar de Staten gaat.

TER KENNISNEMING

9. Aankoop Het Meeuwenkampje voor Staatsbosbeheer

De voorzitter memoreert dat dit een vertrouwelijke mededeling betreft. Het desbetreffende stuk is alleen aan de Statenleden verstrekt. In het stuk staat ten onrechte dat het geagendeerd is voor instemming van de Commissie. Dit is niet aan de orde. Het betreft een bevoegdheid van GS. Indien de Commissie behandeling wenst, zal hiertoe een vertrouwelijke vergadering worden belegd. De voorzitter concludeert dat de Commissie het stuk ter kennisneming aanneemt.

10. Voortgangsrapportage huisvesting statushouders 1^e half jaar 2006

11. Voortgangsrapportage III strategische uitvoeringsprojecten MAP-streekplan (mei tot augustus 2006)

Zie agendapunt 5.

12. Huishoudelijke mededelingen en planning

Planningsschema

Geen vragen.

Mededelingen voorzitter

- Op 2 november a.s. (aanvang 19.00 uur) de Groene Hart Conferentie in Gouda plaatsvindt. Het programma kan de Commissie binnenkort tegemoet zien.
- De hoorzitting Soesterberg vindt in principe plaats op 14 december a.s. Dat betekent dat het Ruimtelijk Plan Soesterberg wordt verplaatst naar de vergadering van de Commissie van 22 januari 2007.
- Op het Planningschema dient te worden toegevoegd: Alternatieve keuze polder Groot Mijdrecht Noord (22 januari 2007).
- Ter vergadering is uitgereikt een uitnodiging voor het Minisymposium Faunabeheer op 12 oktober a.s.

13. Rondvraag Commissie

De heer Koopmanschap informeert of de toegezegde bijeenkomst van deskundigen in het kader van de polder Groot Mijdrecht Noord al is gepland.

De heer Schoen licht toe dat in juni is afgesproken: een schriftelijk stuk polder Groot Mijdrecht Noord met inbreng van deskundigen. Indien het de bedoeling dat daaraan ook een bijeenkomst wordt vastgekoppeld, moet hierover een nadere afspraak worden gemaakt. Spreker heeft overigens wel van ambtelijke zijde vernomen dat in januari door hun een bijeenkomst is gepland met de Commissie REG, de raad van de Ronde Venen en het waterschap.

De heer Reerink merkt op dat het naast politieke ingewikkelde- ook technische ingewikkelde materie betreft. Spreker pleit ervoor aan de hand van de rapportage van de deskundigen voor de Commissie een 'werkbijeenkomst' te organiseren om de technische materie goed onder de knie te krijgen.

De voorzitter stelt vast dat de Commissie vorenstaand voorstel steunt.

De heer De Vries hecht eraan erop te wijzen dat PS in deze voor een eigenstandige rol hebben gekozen. Er kan daarnaast altijd een bijeenkomst met ambtenaren plaatsvinden, maar richting de inwoners is aangegeven dat PS conclusies willen trekken op basis van informatie die zij zelf vergaren.

De voorzitter kan zich voorstellen dat in de werkbijeenkomst niet alleen wordt gesproken over de technische materie maar ook over de wijze van communiceren.

Mevrouw Doornenbal maakt zich op grond zorgen over het tijdsad. Zij verwacht dat de besluitvorming nu in de nieuwe Staten gaat plaatsvinden, waardoor het waarschijnlijk toch een verkiezingsplan wordt.

De voorzitter geeft aan dat het de bedoeling is dat het Statenvoorstel in de Commissievergadering op 22 januari 2007 wordt besproken en besluitvorming plaatsvindt in de Statenvergadering van 5 februari 2007. Zodra over de stukken wordt beschikt zal de werkbijeenkomst door de heer Schoen worden geregeld en zal dit naar de Commissie worden gecommuniceerd.

De heer Bos merkt op dat bij de Voortgangsrapportage huisvesting statushouders 1^e helft 2006 een overzicht werd verstrekt van de situatie in het BRU. Verzocht wordt te informeren of dit overzicht alsnog aan de Commissie kan worden verstrekt.

De voorzitter zegt toe dat dit verzoek aan de verantwoordelijk gedeputeerde zal worden overgebracht.

De heer Reerink heeft vanuit Amersfoort vernomen dat 24 appartementen worden gebouwd in Stoutenburg. Hij pleit ervoor dat de Commissie hierover nader wordt geïnformeerd door de directeur van het Utrechts Landschap, omdat het een afwijking van het Streekplan betreft.

De heer Bisschop informeert of dit vooralsnog niet schriftelijk kan worden afgedaan.

De voorzitter zegt toe dat door de griffie contact zal worden opgenomen met het Utrechts Landschap en overlegd zal worden wat de meerwaarde is van een presentatie ten opzichte van schriftelijke informatie.

14. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.